

Maa-aineslain mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen, Mustola, Hiltunen, Veneheitto, Vaala

OULYMP 18.06.2026
234/11.01.00/2026

Asia

Maa-aineslain (555/1981) mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen kiinteistöllä Mustola RN:o 785-409-16-22, Veneheitto, Vaala

Velvoitettava

Sakari Hiltunen

Valmistelija

Brita Telenvuo, ympäristötarkastaja, p. 0500 282 946

Toiminnan lupa

Oulunkaaren ympäristölautakunta on myöntänyt päätöksellään OULYMP 31.12.2020 § 98 maa-aines- ja ympäristöluvan (yhteisluvan) kalliokiviaineksen ja maa-ainesten ottoon ja kallion louhintaan Sakari Hiltuselle (luvan haltija) kiinteistöllä Mustola RN:o 785-409-16-22, Veneheitto, Vaalan kunnassa.

Päätöksen OULYMP 31.12.2020 § 98 mukaan: *"Luvan haltijan tulee jättää Oulunkaaren ympäristölautakunnalle lupamääräysten noudattamiseksi 28.5.2020 § 47 maksutaulukon mukainen vakuus (MaL 12 §). Vakuus on 1500 € ottamisalueen hehtaaria kohti, lisättynä 0,04 € hyväksytyn kokonaisottomäärän jokaista kuutiota kohti. Vakuuden määrä lupamääräysten noudattamiseksi on:
 $1,87 \text{ ha} \times 1500 \text{ €/ha} + 95 \text{ 000 m}^3 \times 0,04 \text{ €/m}^3 = 6 \text{ 605€}$
Vakuuden on oltava voimassa vähintään 31.12. 2030 saakka. Oulunkaaren ympäristölautakunnalla on kustannustason oleellisesti muuttuessa oikeus tarkistaa vakuuden suuruus."*

Vireille tulo

Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Oulunkaaren ympäristöpalvelut / Oulunkaaren ympäristölautakunta on tehnyt 4.10.2024 määräaikaistarkastuksen, joka on ollut samalla toiminnan alkutarkastus, kiinteistöllä Mustola RN:o 785-409-16-22 (palsta 1) Vaalassa, minkä perusteella luvan haltijalle on annettu toimenpiteeksi asettaa välittömästi yhteisluvassa vaadittu vakuus.

Asian käsittely

Oulunkaaren ympäristöpalvelut on antanut tarkastuskertomuksessa ("Tarkastuskertomus valvontaohjelma 2024 Hiltunen Mustola Vaala") luvan haltijalle toimenpiteeksi asettaa välittömästi yhteisluvassa vaadittu vakuus. Tarkastuskertomuksen liitteenä on lähetetty ohje vakuudesta. Luvan haltijaa on kehoitettu 14.1.2025 vakuuden asettamisesta viimeistään 14.2.2025 mennessä ja liitteenä on toimitettu sama ohje vakuudesta uudelleen. Oulunkaaren ympäristöpalvelut on toistanut kehotuksen vakuuden asettamisesta 12.12.2025. Vakuus on tullut asettaa Oulunkaaren ympäristölautakunnalle viimeistään 30.1.2026 mennessä. Tarkastuskertomuksessa "Tarkastuskertomus valvontaohjelma 2025 Hiltunen Mustola Vaala" on todettu, että kohde ei ole enää luonnontilainen.

Luvan haltija ei ole noudattanut asianmukaisesti valvontaviranomaisen antamia kehotuksia vakuuden asettamisesta.

Oulunkaaren ympäristölautakunta Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena harkitsee maa-aineslain (555/1981) 14 §:n nojalla annetun määräyksen antamista ja uhkasakon asettamista määräyksen tehosteeksi.

Kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista velvoitettavalle varattiin mahdollisuus tulla kuulluksi. Sakari Hiltuselle on lähetetty kuulemiskirje saantitodistuksella 16.3.2026. Selitystä pyydettiin siitä, miksi Oulunkaaren ympäristöpalveluiden kehotuksia vakuuden asettamisesta ei ole noudatettu sekä mihin toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi aiotaan ryhtyä ja millä aikataululla. Velvoitettava on voinut lausua myös harkittavien velvoitteiden määräajoista, sisällöstä ja harkittavan uhkasakon määrästä.

Kirjallinen selitys kuulemiseen tuli toimittaa kahden (2) viikon kuluessa kuulemiskirjeen vastaanottamisesta. Sakari Hiltunen ei noutanut kuulemiskirjettä, minkä vuoksi kuulemiskirje on jätetty haastemiehen toimitettavaksi 21.4.2026. Kuulemiskirje on toimitettu velvoitettavalle tiedoksi 8.5.2026.

Velvoitettava ei ole jättänyt kirjallista selitystä kuulemiskirjeeseen.

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta päättää:

1. antaa seuraavan maa-aineslain 14 §:n mukaisen määräyksen: Sakari Hiltunen velvoitetaan jättämään Oulunkaaren ympäristölautakunnalle päätöksen OULYMP 31.12.2020 § 98 lupamääräysten noudattamiseksi vakuus suuruudeltaan 6605,00 euroa. Vakuuden on oltava voimassa vähintään 31.12.2030 saakka. Toimenpide on suoritettava 31.8.2026 mennessä (päävelvoite 1);
2. asettaa kohdan 1 mukaisen päävelvoitteen 1 tehosteeksi uhkasakon, jonka suuruus on 1500,00 euroa.
3. antaa seuraavan uhkasakkolain 18 §:n mukaisen määräyksen: Sakari Hiltunen velvoitetaan ilmoittamaan kiinteistön RN:o 785-409-16-22 tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan mahdolliselle luovutuksensaajalle päävelvoitteesta ja sitä koskevasta uhasta. Sakari Hiltusen on lisäksi ilmoitettava Oulunkaaren ympäristölautakunnalle luovutuksensaajan nimi ja osoite. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuina maininnoin tai muuten todisteellisesti.

Lisäksi Oulunkaaren ympäristölautakunta ilmoittaa Maanmittauslaitokselle kiinteistöä RN:o 785-409-16-22 koskevasta päävelvoitteesta ja tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Päätöksen täytäntöönpano

Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta (maa-aineslaki 21 §).

Päätöksen perustelut

Jos ainesten ottamiseen ryhdytään vastoin maa-aineslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka muutoin laiminlyödään niiden mukaisten

velvollisuuksien täyttäminen, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen noudattamaan säännöksiä, poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn vaikutukset taikka palauttamaan vallinnut olotila ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Jos virhe on vähäinen, voidaan toimenpiteisiin olla ryhtymättä. (maa-aineslaki 14 § 2 momentti)

Toiminta tulee olla voimassa olevan maa-aines- ja ympäristöluvan mukaista. Vuoden 2024 ja 2025 tarkastuskertomusten perusteella alue on aukaistu vuonna 2021 ja kohde ei ole enää luonnontilainen. Sakari Hiltunen on myös jättänyt päätöksen OULYMP 31.12.2020 § 98 määräyksen 17 mukaisen ilmoituksen (koskien otetun maa-aineksen laatua ja määrää) tekemättä vuosilta 2024 ja 2025. Oulunkaaren ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan Sakari Hiltunen ei suhtaudu riittävällä vakavuudella maa-aines- ja ympäristölupapäätöksen OULYMP 31.12.2020 § 98 noudattamiseen.

Hallintopakon käyttäminen on perusteltua, sillä Sakari Hiltunen on kehoituksista huolimatta laiminlyönyt velvollisuutensa korjata yhteisluvan vastainen tilanne. Sakari Hiltunen ei ole jättänyt vakuutta, vaikka toimenpide on kehoitettu tekemään viimeistään 30.1.2026 mennessä.

Sakari Hiltunen ei ole esittänyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen päävelvoitteen 1 tehosteena olisi tarpeetonta. Uhkasakon asettamisella varmistetaan luvan haltijan velvollisuus korjata luvanvastainen tilanne.

Edellä esiin tuotujen seikkojen vuoksi on perusteltua käyttää maa-aineslain 14 §:n mukaisia pakkokeinoja. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo tarpeelliseksi esittää päävelvoitteen tehosteeksi uhkasakon (maa-aineslaki 14 § ja uhkasakkolaki 6 §). Uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja se, ettei luvan haltija ole ryhtynyt toimenpiteisiin toiminnan saattamiseksi yhteisluvan mukaiseksi.

Uhkasakkolain 18 §:ssä määrätään ilmoitusvelvollisuudesta, kun uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi. Velvoitetun on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite. Uhan asettamista koskevaan päätökseen on sisällytettävä selostus ilmoitusvelvollisuudesta ja siitä, että ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuin maininoin tai muuten todisteellisesti.

Uhkasakkolain 19 §:n mukaan uhan asettaneen viranomaisen on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ilmoitus kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että päätöstä on tarpeen noudattaa ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 12, 14, 20, 21, 23 ja 23 a §.
Hallintolaki (434/2003) 31, 33, 34, 36 ja 60 §.
Uhkasakkolaki (1113/1990) 6-8, 18-19, 22 ja 23 §.

Maksut ja niiden perusteet

Sakari Hiltusen on maksettava Oulunkaaren ympäristölautakunnan päätöksellään 25.4.2024 § 28 hyväksymien ja 1.6.2024 voimaantulleiden ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksan mukaisesti määräyksen antamisesta ja uhkasakon asettamisesta koskevasta päätöksestä 410,00 euroa.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Sakari Hiltunen (todisteellinen tiedoksianto)
Maanmittauslaitos
Lupa- ja valvontavirasto

Ympäristöjohtajan päätösesitys

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös